

**BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK
GEWEST**

**Besluit van de Brusselse
Hoofdstedelijke Regering**

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

**Arrêté du Gouvernement de la
Région de Bruxelles-Capitale**

**BESLUIT VAN DE BRUSSELSE
HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT
INSTELLING VAN DE PROCEDURE
TOT BESCHERMING ALS MONUMENT
VAN DE TOTALITEIT VAN DE VILLA
PUY FLEURY GELEGEN WINSTON
CHURCHILLLAAN 228 TE UKKEL**

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op het Brussels Wetboek van
Ruimtelijke Ordening (BWRO),
artikel 222,

Gelet op de aanvraag ingediend door het
College van Burgemeester en
Schepenen van de gemeente Ukkel op
12 juni 2017;

Gelet op het volledig ontvangstbewijs van
de aanvraag tot bescherming van 14 juni
2017;

Gelet op de akteneming van de aanvraag
tot bescherming door de Regering van het
Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 13 juli
2017;

Gelet op het gunstig advies uitgebracht
door de Koninklijke Commissie voor
Monumenten en Landschappen (KCML)
tijdens haar vergadering van 4 oktober
2017, in overeenstemming met artikel 222
§ 3 van het BWRO;

Overwegende dat de aanvraag ingediend
door het College van Burgemeester en
Schepenen van de gemeente Ukkel de
bescherming beoogt van de voorgevel;
de laterale gevel en het dak van de villa
Puy Fleury gelegen aan de Winston
Churchilllaan 228 in Ukkel, evenals van
de magnolia gesitueerd in haar
inspringstrook (perceel 56/2 N90);

Overwegende dat de KCML in haar
advies aanhaalt dat het interieur van de
villa extreem goed is geconserveerd en
participeert aan de hoge erfgoedwaarde
van het geheel;

**ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA
REGION DE BRUXELLES-CAPITALE
ENTAMANT LA PROCEDURE DE
CLASSEMENT COMME MONUMENT DE
LA TOTALITE DE LA VILLA PUY FLEURI
SISE AVENUE WINSTON CHURCHILL
228 A UCCLE**

Le Gouvernement de la Région de
Bruxelles-Capitale,

Vu le Code bruxellois de l'aménagement
du territoire (CoBAT), l'article 222,

Vu la demande de classement introduite
par le Collège des Bourgmestre et
Echevins de la Commune d'Uccle en date
du 12 juin 2017 ;

Vu l'accusé de réception complet de la
demande de classement en date du 14 juin
2017 ;

Vu la prise d'acte de la demande de
classement par le Gouvernement de la
Région de Bruxelles-Capitale en date du
13 juillet 2017 ;

Vu l'avis favorable émis par la Commission
royale des Monuments et Sites (CRMS) en
sa séance du 4 octobre 2017,
conformément à l'article 222 § 3 du
CoBAT ;

Considérant que la demande introduite par
la Collège des Bourgmestre et Echevins de
la commune d'Uccle vise au classement de
la façade avant, de la façade latérale et de
la toiture de la villa Puy Fleury sise avenue
Winston Churchill 228 à Uccle, ainsi que du
magnolia situé dans sa zone de recul
(parcelle 56/2 N90) ;

Considérant que, dans son avis, la CRMS
relève que l'intérieur de la villa est
extrêmement bien conservé et participe à
la haute valeur patrimoniale de
l'ensemble ;

Overwegende dus dat zij meent dat het beperken van de bescherming tot de voorgevel en laterale gevel weinig pertinent lijkt in verhouding tot de erfgoedwaarde van het goed; dat dit de deur dreigt te openen voor façadisme projecten die tegengesteld zijn aan de waarde van het geheel van de villa, en dat een globale bescherming geen projecten zou moeten beletten die, indien noodzakelijk en op een respectvolle manier, de achterkant van de villa zouden hermodelleren;

Overwegende eveneens dat de KCML constateert dat de magnolia (*Magnolia x soulangeana*) ingeplant in de inspringstrook voor het huis beantwoordt aan de inventariscriteria van de merkwaardige bomen, maar onvoldoende erfgoedwaarde heeft om een vrijwaringsmaatregel ten individuele titel te overwegen; zijn waarde is eerder esthetisch dan botanisch;

Overwegende niettemin dat het opnemen van deze magnolia in de vrijwaringszone als interessant element van de compositie van de tuin aan de gevel, onlosmakelijk van de villa, essentieel is;

Overwegende dat de KCML in haar advies preciseert dat de tuin en de conciërgewoning te veel gewijzigd zijn om ze op te nemen in de bescherming, maar dat het zinvol zou zijn ze op te nemen in de vrijwaringszone, evenals de inspringstrook aan de voorgevel en de mandelige muren;

Overwegende dat de villa een zeer goede bewaringstoestand heeft, zowel interieur als exterieur;

Overwegende dat de villa een manifeste intrinsieke waarde heeft, dat de beheersing van zijn architecturale expressie, de kwaliteit van de materialen en de zorg voor de uitvoering er een uitstekend voorbeeld van maken van de herwonnen interesse in de pittoreske en regionalistische architectuur na de Eerste Wereldoorlog in Brussel;

Overwegende dat, in het interieur de volumetrie, de distributie van de ruimten op zijn Engels georganiseerd rond een

Considérant qu'elle estime donc que limiter le classement aux façades avant et latérale et à la toiture, paraît peu pertinent par rapport à l'intérêt patrimonial du bien ; que cela risque en outre d'ouvrir la porte à des projets de façadisme contraire à la valeur d'ensemble de la villa, et qu'un classement global ne devrait pas empêcher des projets remodelant, si nécessaire et de façon respectueuse, l'arrière de la villa ;

Considérant également que la CRMS constate que le magnolia (*Magnolia x soulangeana*) implanté dans la zone de recul devant la maison satisfait aux critères d'inventaire des arbres remarquables, mais ne présente pas de valeur patrimoniale suffisante pour envisager une mesure de protection à titre individuel ; son intérêt est davantage esthétique que botanique ;

Considérant toutefois qu'elle estime qu'inclure ce magnolia dans la zone de protection comme élément intéressant de la composition du jardin de façade, indissociable de la villa, est essentiel ;

Considérant que la CRMS précise enfin dans son avis que le jardin et la conciergerie ont été trop altérés pour être repris dans l'étendue de classement, mais qu'il serait judicieux de les inclure dans la zone de protection, tout comme la zone de recul en façade avant et les mitoyens voisins ;

Considérant que la villa présente un très bon état de conservation, tant intérieur qu'extérieur ;

Considérant que la villa présente un intérêt intrinsèque manifeste, que la maîtrise de son expression architecturale, la qualité des matériaux et le soin de la mise en œuvre en font un excellent exemple du regain d'intérêt pour l'architecture pittoresque et régionaliste au lendemain de la Première Guerre mondiale à Bruxelles ;

Considérant que, à l'intérieur, la volumétrie, la distribution des pièces organisées à l'anglaise, autour d'un vase

grote inkomhal, de decoratieve gehelen die gekarakteriseerd worden door een laat historicisme van een grote kwaliteit, karakteristiek zijn voor de laat-pittoreske stijl die geïnspireerd is op de cottage architectuur en ontegensprekelijk deelneemt aan de erfgoedwaarde van de globaliteit van de villa;

Overwegende dat de wijzigingen aan het plan beperkt zijn tot de secundaire ruimten (kelder, dienstruimten op het gelijkvloers, etc.) en geen aantasting vormen noch van de circulatie, noch van de oorspronkelijke decors die in het algemeen bewaard zijn gebleven;

Overwegende dus dat de bescherming gevraagd door het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Ukkel dient uitgebreid te worden tot de totaliteit van de villa;

Overwegende dat ondanks dat de magnolia (*Magnolia x soulangeana*) bewaard in de insprongstrook beantwoordt aan de criteria van de inventaris van de merkwaardige bomen, hij onvoldoende erfgoedwaarde heeft om een vrijwaringsmaatregel ten individuele titel te overwegen;

Overwegende dat het essentieel is de magnolia op te nemen in de vrijwaringszone van de villa, als interessant element van de compositie van de tuin aan de gevel, onlosmakelijk van de villa;

Gelet op het voorstel van de Staatssecretaris bevoegd voor Stedenbouw en Erfgoed, Europese en Internationale Betrekkingen, Buitenlandse Handel en Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp;

Op voorstel van de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering belast met Monumenten en Landschappen,

Na beraadslaging,

hall d'entrée, les ensembles décoratifs se caractérisant par un historicisme tardif, de grande qualité, sont caractéristiques de l'architecture de style pittoresque tardif inspiré de l'architecture cottage et participent incontestablement à la valeur patrimoniale globale de la villa ;

Considérant que les modifications apportées au plan se limitent à des espaces secondaires (sous-sol, espaces de service au rez-de-chaussée, etc.) et ne portent pas atteinte à la circulation ni aux décors d'origine qui ont été globalement préservés ;

Considérant qu'il y a donc lieu d'étendre le classement demandé par le Collège des Bourgmestres et Echevins de la commune d'Uccle à la totalité de la villa ;

Considérant que si le magnolia (*Magnolia x soulangeana*) conservé dans la zone de recul devant la maison satisfait aux critères d'inventaire des arbres remarquables, il ne présente pas de valeur patrimoniale suffisante pour envisager une mesure de protection à titre individuel ;

Considérant qu'il est essentiel d'inclure ce magnolia dans la zone de protection de la villa en tant qu'élément intéressant de la composition du jardin de façade, indissociable de la villa ;

Vu la proposition du Secrétaire d'Etat chargé de l'Urbanisme et du Patrimoine, des Relations européennes et internationales, du Commerce extérieur et de la Lutte contre l'Incendie et l'Aide médicale urgente ;

Sur proposition du Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé des Monuments et Sites,

Après délibération,

Besluit:

Artikel 1 – Wordt ingesteld de procedure tot bescherming als monument van de totaliteit van de villa Puy Fleuri gelegen Winston Churchillaan 228 te Ukkel, wegens haar historische, artistieke en esthetische waarde, beschreven in bijlage I dat integrerend deel uitmaakt van dit besluit.

Het goed is bekend ten kadaster van Ukkel, 2de afdeling, sectie C, 2de blad, perceel nr. 56/2 z 83.

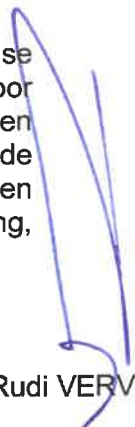
Art. 2 – De afbakening van het monument en van zijn vrijwaringszone wordt aangegeven op het plan in bijlage II bij dit besluit.

Art. 3 – De Minister bevoegd voor Monumenten en Landschappen, wordt belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 22 oktober 2020

Voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Territoriale Ontwikkeling en stadsvernieuwing, Toerisme, de Promotie van het imago van Brussel en Biculturele Zaken van gewestelijk belang,

Rudi VERVOORT

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel,

Sven GATZ

Arrête :

Article 1er – Est entamée la procédure de classement comme monument de la totalité de la villa Puy Fleuri sise avenue Winston Churchill 228 à Uccle, en raison de son intérêt historique, artistique et esthétique précisé dans l'annexe I qui fait partie intégrante du présent arrêté.

Le bien est connu au cadastre de Uccle, 2e division, section C, 2e feuille, parcelle n° 56/2 z 83.

Art. 2 – La délimitation du monument et de sa zone de protection est reprise sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté.

Art. 3 – Le Ministre qui a les Monuments et Sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

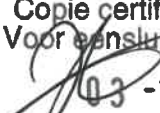
Bruxelles, le 22 octobre 2020

Pour le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé du Développement territorial et de la Rénovation urbaine, du Tourisme, de la Promotion de l'Image de Bruxelles et du Biculturel d'Intérêt régional,

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles,

Copie certifiée conforme
Voor een sluitend afschrift

03-11-2020

Chancellerie - Kanselarij
Hamid MHAOUCH

**ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE
ENTAMANT LA PROCEDURE DE CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA TOTALITE DE LA
VILLA PUY FLEURY SISE AVENUE WINSTON CHURCHILL 228 A UCCLE**

Réf. cadastrale : Uccle, 2e division, section C, 2e feuille, parcelle n° 56/2 z 83.

Description sommaire :

La villa se caractérise par un style pittoresque tardif inspiré de l'architecture cottage, influencé par le néo Tudor. Elle a été édifiée sur les plans de l'architecte Émile Jean Julien MISSU (plans datés de 1923 – nom de l'architecte inscrit sur le muret à l'entrée de la propriété). Elle porte le nom de « Puy Fleury » figurant au-dessus du porche d'entrée, en façade latérale.

Il s'agit d'une construction à trois façades, mitoyenne du côté gauche avec un immeuble à appartements situé au n° 226, implantée en retrait de l'avenue et précédée d'un jardinet. La villa compte quatre niveaux ; elle se caractérise par un agencement intéressant de volumes différenciés.

Les façades se distinguent par leur riche polychromie. Un remarquable agencement libre de blocs de pierre blanche intégrés à la façade en briques – comme une référence ludique aux harpes classiques – en anime l'aspect. Les façades sont réalisées en grande partie en faux colombages aux étages supérieurs, comme c'était déjà l'habitude dans ce type de construction depuis le début du siècle passé. Les niveaux inférieurs réalisés en brique rouge orangé sont rythmés par de larges baies à croisées et des chaînages d'angle en pierre blanche. Certaines baies sont dotées d'appuis et de meneaux saillant soulignant le relief des surfaces.

Les toitures d'ardoise qui les coiffent sont pourvues de lucarnes rampantes ou à croupes. Ces jeux d'imbrications et de saillies des éléments de façade et de couverture confèrent à la villa tout son charme et son caractère.

La façade à rue compte deux travées, celle de gauche étant composée de trois niveaux percés de larges baies quadripartites. La partie de droite est construite en saillie sur quatre niveaux à pignon percé d'une serlienne. L'entresol et le rez-de-chaussée sont marqués d'un bow-window trapézoïdal en pierre blanche, percé de grandes baies verticales à croisée, et surmonté d'une terrasse avec balustrade en pierre sculptée de style Tudor.

La façade latérale de droite est longée par le chemin d'accès menant de l'espace public au jardin situé à l'arrière de la villa. Elle se distingue par la présence d'un porche d'entrée avec perron accessible par quatre marches. Il est composé d'arcades surbaissées supportées par des colonnes corinthiennes et doté de deux garde-corps latéraux en fer forgé. La partie supérieure du porche se termine par une rambarde en simili-pierre cimentée qui fait office de terrasse pour l'une des pièces du premier étage.

L'intérieur se caractérise par un historicisme tardif de grande qualité. La volumétrie et la distribution des pièces, organisées à l'anglaise, autour d'un vaste hall d'entrée, sont caractéristiques de l'architecture de cottage.

Au rez-de-chaussée, chaque pièce a été décorée dans un style différent, conformément à la tradition des aménagements éclectiques réalisés jusque durant l'entre-deux-guerres. Au rez-de-chaussée, le sol des pièces principales est recouvert de parquets à chevrons tandis que les murs sont ornés de motifs cannelés et de frises décoratives. Les plafonds en staff présentent des motifs à résille et de style Queen Ann. Une des pièces du rez-de-chaussée est prolongée d'une petite annexe en alcôve dotée d'un feu ouvert lequel est flanqué de très belles armoires encastrées partiellement vitrées. Un bel escalier en bois, avec départ en marbre, cerné d'un garde-corps en fer forgé de belle facture, donne accès aux étages. L'étage présente une distribution et des caractéristiques semblables, dans un décor plus modeste.

Il est à souligner que la villa présente un très bon état de conservation tant intérieur qu'extérieur.

En comparant les plans à la situation existante quelques différences apparaissent, entre autres dans certaines parties du faux colombage, des parties du parement de façade, certaines ouvertures de baie et le couronnement de la façade à rue. Ces adaptations datent probablement de la construction de la villa, et peuvent alors être considérées « as built ».

La villa a fait l'objet au fil du temps d'un nombre de modifications, dont la plupart datent probablement de 1984, lors de la réaffectation de la maison en bureaux (architecte : P. Degen)¹. Au rez-de-chaussée une loggia fut construite contre les façades latérale et arrière. Le nouveau volume, largement ajouré, est construit dans une brique rouge orangé qui, bien que similaire à la brique d'origine, s'en distingue toutefois facilement. Ce volume est littéralement construit contre le corps principal de la villa, quasi sans intervention dans les façades existantes.

La façade arrière a fait l'objet de quelques modifications lors d'une extension de volume latérale, au niveau de la cour d'origine. Le profil de toiture ainsi que certaines ouvertures de baie furent adaptés lors de ces travaux. La modification fut exécutée dans le respect de la situation d'origine (notamment le faux colombage fut continué au niveau du premier étage).

La partie centrale du jardin arrière fut réaménagée en parking pour une quinzaine de voitures.

Le plan fut également modifié. Les modifications se limitent à des espaces secondaires (sous-sol, espaces de service au rez-de-chaussée, etc.) et ne portent pas atteinte à la circulation ni aux décors d'origine qui ont été globalement préservés. Une partie de la menuiserie a également été remplacée.

Au fond du jardin se trouve l'ancien garage avec conciergerie. On y accède par un chemin précédé d'un petit portail d'entrée. Créée dans le même esprit que la maison dont elle dépend, la conciergerie présentait jadis, de manière simplifiée, le même vocabulaire architectural. Elle a été transformée à deux reprises, une première fois en 1984 pour être aménagée en logement (architecte : P. Degen) et encore récemment ; à cette occasion l'extension de volume de la façade ouest fut notamment agrandie et le volume transformé en véranda entièrement vitrée. Ces transformations ont fait perdre l'authenticité à cette construction qui présente aujourd'hui un aspect hybride, entre pittoresque (toiture traditionnelle, faux colombages) et moderne (véranda, porte-fenêtre, nouvelle lucarne, nouvelle menuiserie).

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 206, 1° du Code bruxellois de l'Aménagement du Territoire :

Intérêt historique, artistique et esthétique :

Le « Puy Fleury » est l'un des derniers témoins de la première urbanisation de l'avenue Winston Churchill qui s'est exprimée dans un éventail de styles allant de l'Art nouveau à l'éclecticisme pittoresque de l'entre-deux-guerres. Sa typologie (trois façades) l'apparente à une villa, ce qui renforce le caractère paysager de l'entrée de l'avenue, à proximité du bois de la Cambre. Le dégagement de la façade latérale de droite permet des vues profondes vers le jardin planté d'arbres à haute tige. Cette implantation accentue le caractère de « coulée verte » de l'avenue et conforte son articulation avec le bois.

L'implantation de la villa, avec ses jardins avant et arrière et permettant une vue profonde vers le fond de la parcelle, joue un rôle essentiel dans l'inscription paysagère de la villa, son expression pittoresque et dans la visibilité de cet ensemble par rapport au tissu urbain beaucoup plus dense qui l'entoure. Ce dispositif est logique dans le contexte du premier tronçon de l'avenue, dans le prolongement direct du bois de La Cambre et s'inscrit parfaitement dans le *park system* appliqué au début du XXe siècle par Victor Besme aux grandes avenues arborées du sud de Bruxelles, à proximité de la Forêt de Soignes.

Au surplus, la maison présente un intérêt intrinsèque manifeste. Elle témoigne du regain d'intérêt pour l'architecture pittoresque et régionaliste au lendemain de la Première Guerre mondiale. La maîtrise de son expression architecturale, la qualité des matériaux et le soin de la mise en œuvre en font un excellent exemple de cette tendance à Bruxelles. La ré-interprétation du style Tudor dans les éléments décoratifs (bow-window) est rare dans l'architecture bruxelloise de l'entre-deux-guerres. A ce titre également, la maison présente un intérêt tout particulier, confirmé par les aménagements intérieurs de style anglais, dans un excellent état de conservation.

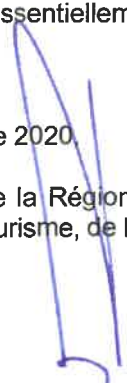
La villa « Puy Fleury » est, à l'heure actuelle, la seule construction bruxelloise de l'architecte Emile Jean Julien Missu dont nous avons connaissance. A l'époque de sa construction (1923), l'architecte travaillait chez Emile Janlet avant de collaborer avec les architectes Georges Hendrickx et Jules Ghobert au

¹ Les permis d'urbanisme ne permettent pas toujours de distinguer avec certitude entre situation de fait et situation de droit.

concours pour le palais – jamais réalisé – de la Société des Nations à Genève (1927). La villa a très probablement été réalisée pour le compte du père de l'architecte avant que celui-ci n'entame une carrière, à partir de 1928, au service du Crédit Foncier d'Extrême-Orient à Shanghai (1928 à 1941) dont il assura ensuite la direction à partir de 1934. Il parvint à s'échapper de Shanghai lors de l'invasion de la concession internationale par les Japonais en 1941 et à rejoindre le Congo belge où il travailla pour la Compagnie Foncière du Katanga, à Élisabethville (Lubumbashi), de 1941 à 1945. Il mourut inopinément, à 46 ans, au cours d'un séjour en Belgique alors qu'il devait retourner en Chine pour le compte du Crédit Foncier d'Extrême-Orient. La villa témoigne alors d'un aspect de l'œuvre d'un architecte bruxellois méconnu mais intéressant, qui a déployé son savoir-faire essentiellement à l'étranger.

Vu pour être annexé à l'arrêté du 22 octobre 2020

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé du Développement territorial et de la Rénovation urbaine, du Tourisme, de la Promotion de l'Image de Bruxelles et du Biculturel d'Intérêt régional,

Rudi VERVOORT

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles,

Sven GATZ

BIJLAGE I VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT INSTELLING VAN DE PROCEDURE TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE TOTALITEIT VAN DE VILLA PUY FLEURY GELEGEN WINSTON CHURCHILLLAAN 228 TE UKKEL

Kadastrale gegevens : Ukkel, 2de afdeling, sectie C, 2de blad, perceel nr. 56/2 z 83.

Beknopte beschrijving :

De villa werd opgetrokken in laat-pittoreske stijl, geïnspireerd door de cottage architectuur met neo Tudor kenmerken. Ze dateert uit 1923 en werd ontworpen door Emile Jean Julien Missu (plannen gedateerd - naamvermelding op het muurtje aan de ingang tot de villa). Ze draagt de naam “Le Puy Fleury”, vermeld boven de portiek van de zijgevel.

De villa wijkt sterk terug ten opzichte van de rooilijn en wordt voorafgegaan door een voortuin. Ze heeft drie vrije gevels en grenst aan de vierde zijde aan het appartementsgebouw gelegen op nr. 226. De villa telt vier niveaus in een interessante opbouw van gedifferentieerde bouwvolumes. De gevels onderscheiden zich door een rijk materiaalgebruik met gevarieerde polychromie. Opvallend zijn de vrij geplaatste natuurstenen blokken – als een speelse verwijzing naar klassieke neggenblokken – die de bakstenen gevel verlevendigen.

De hogere verdiepingen zijn uitgevoerd in imitatievakwerk, zoals dit sinds het begin van de vorige eeuw gebruikelijk was bij dit type bouwwerk. Voor de lagere verdiepingen van de gevels werd oranje-rode baksteen aangewend. De delen in baksteen zijn opengewerkt met grote kruisvensters die omlijst zijn met hoekkettingen in witte natuursteen. Deze vensteropeningen zijn op sommige plaatsen ook voorzien van uitstekende vensterbanken en middenstijlen, wat voor een wisselend reliëfspel zorgt. Ook het reliëf van het leistenen dakvlak wordt verlevendigd door een aantal dakkapellen, klimmend of met wolfeind. Het wisselend spel van in- en uitspringende gevelvlakken verleent aan het goed een opmerkelijk karakter en charme.

De voorgevel telt twee traveeën: een lager linkerdeel van 3 niveaus met grote vierledige vensteropeningen, en een hoger rechterdeel van vier niveaus, bekroond door een topgevel met Serliaans drielicht. De kelderverdieping en bel-étage zijn voorzien van een imposante trapeziumvormige erker in witte natuursteen die doorbroken wordt door grote verticale kruisvensters. Op de derde verdieping geeft een groot kruisvenster uit op het terras boven de erker met een gebeeldhouwde stenen balustrade in Tudorstijl.

Langs de rechter zijgevel verbindt een oprit de openbare weg met de tuin gelegen achter de villa. Bepalend voor deze gevel is de aanwezigheid van een imposante inkomportiek met een perron dat men bereikt via een trapje met vier treden. De portiek is opgebouwd uit vier gedrukte bogen, steunend op twee Korinthische zuilen; de zijkanten van de portiek zijn voorzien van een smeedijzeren borstwering. Boven de portiek bevindt zich een terras met een simili-stenen balustrade; het is toegankelijk via een vertrek op de eerste verdieping.

Het interieur is uitgewerkt in een late historiserende stijl van hoge kwaliteit. De volumetrie en het grondplan met een ruimtelijke indeling ‘à l’anglaise’, rondom een ruime centrale inkomhal, zijn typisch voor de cottage architectuur.

Op het gelijkvloers werd elk vertrek verfraaid in een ander stijl, in de lijn van de eclectische traditie die tot in het Interbellum bleef doorleven. De vloeren zijn bekleed met parket en de muren voorzien van gecanneleerde motieven en decoratieve friezen. De plafonds zijn uitgewerkt met sierlijsten in Queen Anne-stijl. Op het gelijkvloers wordt één van de vertrekken verlengd door een alkoofkamertje met open haard, geflankeerd door zeer mooie, deels beglaasde, ingebouwde kasten. De verdiepingen zijn toegankelijk via een fraaie houten trap met marmeren trapaanzet en smeedijzeren trapeuning. Ook hier vinden we dezelfde indeling en volumetrie als op het gelijkvloers, zij het met minder versiering.

Zowel het interieur als het exterieur van de villa bevinden zich in een goede staat van bewaring.

Als we het ontwerp vergelijken met de bestaande situatie merken we enkele verschillen op, onder meer in delen van het vakwerk, delen van het gevelparement, enkele gevelopeningen en de bekroning van de gevel aan de straatzijde. Deze aanpassingen dateren wellicht van de bouw van de villa, en kunnen dus ‘as built’ beschouwd worden.

In de loop der jaren onderging het gebouw een aantal aanpassingen en verbouwingen, waarvan de meeste vermoedelijk plaatsvonden in 1984, naar aanleiding van de herbestemming tot woning en kantoren (archi-)

P. Degen)². Op het gelijkvloers werd een loggia tegen de zij- en de achtergevel aangebouwd. Het nieuwe, grotendeels opengewerkte volume, opgetrokken in een gelijkaardige, maar niettemin duidelijk te onderscheiden baksteen, is hier letterlijk tegen de oorspronkelijke villa aangebouwd, met nauwelijks een aanpassing of ingreep in de bestaande gevels. De achtergevel onderging wel enkele wijzigingen ten gevolge van een volume uitbreiding op de plaats van de oorspronkelijke koer, waarbij de gevelinsprong op het gelijkvloers en de eerste verdieping werd opgevuld. Het dakprofiel en enkele vensteropeningen werden hierbij ook aangepast. De aanpassing werd weliswaar uitgevoerd in de geest van het reeds bestaande (zo werd onder meer het vakwerk verder gezet).

De aanleg van de achtertuint werd gedeeltelijk gewijzigd om er een parking voor een 15-tal voertuigen te voorzien.

Het grondplan onderging ook enkele wijzigingen. Deze bleven beperkt tot secundaire ruimten (kelderverdieping, dienstvertrekken op gelijkvloers e.d.) en doen dus geen afbreuk aan de oorspronkelijke ruimtelijke indeling en versiering die globaal behouden bleef. Tenslotte werd een deel van het oorspronkelijk schrijnwerk van de villa vervangen.

De voormalige garage met conciërgewoning, gelegen achter in de tuin, is bereikbaar via een wandelpad afgesloten door een inkompoortje. Oorspronkelijk was ze uitgewerkt in dezelfde geest als de villa, zij het in een iets vereenvoudigde vormtaal. Tweemaal werd ze verbouwd, een eerste maal in 1984 (arch. P. Degen), n.a.v van de herinrichting tot woning, en recentelijk (2011), waarbij onder meer de eerdere uitbreiding aan de westgevel nog werd verder gezet en omgevormd tot een volledig beglaasde veranda. Bij deze verbouwingswerken ging het oorspronkelijke karakter van de woning verloren, haar huidig aanzicht is hybride, tussen pittoresk (traditionele dakconstructie, imitatievakwerk) en modern (veranda, grote beglaasde vensterdeuren, nieuwe dakkapel, nieuw schrijnwerk).

Waarde van het goed volgens de maatstaven vastgesteld in artikel 206, 1° van het Brussels Wetboek van de Ruimtelijke Ordening :

Historische, artistieke en esthetische waarde:

De villa "Puy Fleury" vormt één van de laatste goede voorbeelden van de oorspronkelijke bebouwing van de Winston Churchillaan met een waaier aan bouwstijlen, van de art nouveau tot het pittoresk eclecticisme van het Interbellum. Haar typologische verwantschap met de villa (drie vrijstaande gevels) alsook de ligging in de nabijheid van het Ter Kamerenbos versterken haar landelijk karakter. Langs de rechterzijgevel heeft men een zeer mooi doorzicht op het binnenbouwblok en zijn hoogstammige bomen. De inplanting van de villa versterkt het groene karakter van de laan en draagt bij tot haar samenhang met het bos.

De inplanting van de villa, met voor – en achtertuint en een perspectief langsheen de zijgevel tot diep achter in het perceel spelen een bepalende rol bij haar landelijke en pittoreske uitdrukking en haar zichtbaarheid ten opzichte van het vele dichtere omliggende stadsweefsel. Deze specifieke inrichting houdt steek in het eerste gedeelte van de laan, in het verlengde van het Ter Kamerenbos. Het ligt geheel in de lijn van het *park system* zoals het in het begin van de twintigste eeuw op de grote lanen in het zuidelijke deel van Brussel, in de nabijheid van het Zoniënwoud, door Victor Besme werd toegepast.

De woning vertoont ook een grote intrinsieke waarde en getuigt van de hernieuwde belangstelling, vlak na de Eerste Wereldoorlog, voor de regionale, pittoreske bouwstijlen. De weldoordachte architecturale uitdrukking, het gebruik van kwaliteitsvolle materialen en hun zeer verzorgde aanwending maken van deze villa een zeer representatieve getuige van deze stroming in het Brusselse. De herinterpretatie van de Tudorstijl in bepaalde decoratieve elementen (zo bv. de erker) is een weinig voorkomend gegeven in de Brusselse architectuur uit het Interbellum. Ook in dit opzicht gaat het hier dus om een bijzonder interessante woning, hetgeen zich bovendien ook weerspiegelt in de interieurinrichting in Engelse stijl, die zeer goed bewaard is gebleven.

De villa "Puy Fleury" is momenteel het ons enig bekende Brusselse bouwwerk van de architect Emile Jean Julien Missu. Op het moment van de bouw van de woning (1923) werkte Missu in de prestigieuze architectenstudio van Emile Janlet. Vervolgens nam hij – samen met de architecten Georges Hendrickx en Jules Ghobert – deel aan de prijsvraag voor het (nooit uitgevoerde) paleis voor de Volkenbond in Genève (1927). De villa werd waarschijnlijk ontworpen in opdracht van de vader van de architect vooraleer deze laatste besliste om een carrière uit te bouwen in het buitenland, in dienst van de *Crédit Foncier d'Extrême-Orient* te

² De bouwvergunningen in het archief geven niet voor alle aanpassingen uitsluitend omtrent een bestaande, dan wel een wettelijke toestand.

Shangai (1928 – 1941), waarvan hij in 1934 directeur werd. Na de inval in de internationale concessie door de Japanse troepen in 1941, slaagde hij erin te vluchten. Hij bereikte uiteindelijk Belgisch Kongo, waar hij aan de slag ging bij de *Compagnie Foncière du Katanga*. Voor dit bedrijf, gevestigd in Elisabethville (Lubumbashi), werkte hij tussen 1941 en 1945. Missu overleed onverwacht op 46-jarige leeftijd tijdens een verblijf in België, net voordat hij naar China zou terugkeren om zijn werkzaamheden voor de *Crédit Foncier d'Extrême-Orient* te hervatten. In dit opzicht belicht de villa een aspect van het werk van een weinig bekende, doch interessante Brusselse architect die zijn kunde vooral in het buitenland heeft toegepast.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 22 oktober 2020,

De minister-president van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Territoriale Ontwikkeling en stadsvernieuwing, Toerisme, de Promotie van het imago van Brussel en Biculturele Zaken van gewestelijk belang,

Rudi VERVOORT

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel,

Sven GATZ

BIJLAGE II VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT INSTELLING VAN DE PROCEDURE TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE TOTALITEIT VAN DE VILLA PUY FLEURY GELEGEN WINSTON CHURCHILLLAAN 228 TE UKKEL

ANNEXE II A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE ENTAMANT LA PROCEDURE DE CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA TOTALITE DE LA VILLA PUY FLEURY SISE AVENUE WINSTON CHURCHILL 228 A UCCLE

**AFBAKENING VAN HET GOED EN
VAN ZIJN VRIJWARINGSZONE**

**DELIMITATION DU BIEN ET
DE SA ZONE DE PROTECTION**

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van, 22 oktober 2020

Vu pour être annexé à l'arrêté du, 22 octobre 2020

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Territoriale Ontwikkeling en stadsvernieuwing, Toerisme, de Promotie van het imago van Brussel en Biculturele Zaken van gewestelijk belang,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé du Développement territorial et de la Rénovation urbaine, du Tourisme, de la Promotion de l'Image de Bruxelles et du Biculturel d'Intérêt régional,

Rudi VERVOORT

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel,

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles,

Sven GATZ

